

L'Espai Beta del CCCB. Crònica

Publicat per [Valentina Raffio](#) [1] el 31/10/2017 - 15:57 | Última modificació: 07/11/2017 - 21:57

En l'àmbit de l'enginyeria de software, la lletra beta denota una fase de desenvolupament experimental dels programes. Seguint amb aquesta mateixa idea, l'any 2014 el [Centre de Cultura Contemporània de Barcelona \(CCCB\)](#) [2] va crear un espai de desenvolupament de projectes expositius poc convencionals. Des d'aleshores, el museu ha acollit diverses exposicions de llarg recorregut inscrites en aquesta línia: [Big Bang Data](#) [3] (2014), [+Humans](#) [4] (2015-2016), [La màquina de pensar](#) [5] (2016) i properament [Després de la fi del món](#) [6] (2017).

[Rosa Ferré](#) [7], directora de projectes del CCCB, i [José Luis de Vicente](#) [2], comissari d'exposicions, van ser els encarregats de presentar el projecte de l'Espai Beta durant les Jornades d'Interacció17. L'Espai Beta sorgeix originàriament com a un espai de conversa i debat del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona situat físicament al final de les exposicions. La creació d'aquest espai va ser impulsada per **promoure el debat sobre determinats temes d'alt impacte social explorats en la narrativa de les exposicions**. Però més enllà d'aquest indret físic, l'Espai Beta ha esdevingut una eina del museu per plantejar als visitants elements de reflexió al voltant d'una sèrie de canvis socials que estan tenint lloc a la societat actual. Una de les grans novetats que planteja aquest projecte és que **promou la discussió sobre fenòmens que es desenvolupen al mateix temps que les exposicions, és a dir, el present continu**. Des del moment de la seva creació fins avui, l'Espai Beta ha contribuït al debat sobre Big Data, el futur de l'espècie i, properament, l'impacte del canvi climàtic a la societat present i futura. En aquest context, José Luis de Vicente considera que a l'hora de plantejar aquest tipus d'enfocament, el **CCCB esdevé una institució temporal que incentiva el debat entre la població i promou el pensament crític**.

Els projectes plantejats dins la línia de l'Espai Beta es caracteritzen per *transcendir el paradigma clàssic de les exposicions*. En primer lloc, molts cops **és impossible desenvolupar una retrospectiva històrica** sobre els temes tractats, ja que es tracta d'elements d'estricta actualitat. El procés de documentació previ a les exposicions es basa, per tant, en el diàleg amb centres de recerca locals, nacionals i internacionals que estiguin treballant sobre els temes en qüestió. En segon lloc, **les exposicions pertanyents a l'Espai Beta van modificant-se segons la interacció generada**. En paraules de Ferré, aquest tipus d'exposicions mai acaben com comencen. A través de l'espai de diàleg proporcionat pel projecte Beta, s'instaura un diàleg constant entre la institució, els grups de recerca i el públic general. A partir d'aquest es plantegen nous debats, propostes i projectes que contribueixen a nodrir el calendari de debats paral·lel a l'exposició. En tercer lloc, les exposicions incloses dins de l'Espai Beta destaquen pel **seu caràcter itinerant i per la seva capacitat d'adaptació a l'entorn**. Obres, projectes i debats es van modificant d'acord amb les possibilitats i a les limitacions de cada lloc. De la mateixa manera, des de l'Espai Beta també es promouen exposicions reduïdes a través del territori com a excusa per iniciar un espai de debat.

Un altre dels elements característics de l'Espai Beta és el seu enfocament interdisciplinari dels projectes.

Partint del concepte de Tercera Cultura, aquest l'Espai Beta planteja una *nova línia expositiva* en la qual es treballa l'art i la ciència com a disciplines conjuntes. En paraules de Ferré: "La clau és transcendir el paradigma d'artistes treballant amb científics per entendre que es tracta d'investigadors treballant amb capses d'eines diferents". El resultat és **la creació d'exposicions narratives que interpel·len al públic a partir de dades, coneixement i empatia**. Segons les dades del CCCB, les exposicions emmarcades dins d'aquesta línia han portat al museu més visitants que mai, han aconseguit baixar la mitjana d'edat dels visitants i, a més a més, han pogut fidelitzar fins a un 40% del públic del museu.

La primera exposició emmarcada dins de l'Espai Beta fou [Big Bang Data](#) [3] (2014), un projecte per **conscienciar sobre l'univers de dades en el qual estem immersos i les seves implicacions en la societat actual i futura**. En un principi, l'exposició comptava amb un total de 76 obres, de les quals només 6 van ser produïdes pel mateix museu. Tanmateix, el caràcter itinerant de l'exposició va anar modificant el seu contingut fins al punt que en la seva etapa a Londres es va canviar un 30% dels projectes originals. En aquest sentit, José Luis de Vicente destaca que l'important d'aquest tipus d'exposicions no són les instal·lacions singulars sinó el debat que s'hi genera al voltant.

La segona exposició plantejada dins la dinàmica de l'Espai Beta fou [+Humans](#) [4], una reflexió **sobre com la tecnologia puntera canviarà l'ésser humà i la societat en la qual viu**. En el cas d'aquest projecte, es va plantejar una exposició temàtica per capítols per tal de proporcionar al visitant una experiència diferent. Una de les principals diferències que es van introduir durant aquest projecte és el paper dels *mediadors de sala*, un equip especialitzat en els temes tractats dedicat a explicar i debatre el contingut i la repercussió de diferents obres amb els visitants. El seu rol consistia en interpel·lar al públic i, alhora, generar debat al voltant de les obres exposades.

Finalment, el dia 25 d'octubre del 2017 s'ha inaugurat la darrera de les exposicions emmarcades dins l'Espai Beta: [Després de la fi del món](#) [6]. Aquest projecte **planteja instaurar el debat sobre la crisi més important de la nostra època: el canvi climàtic**. L'exposició es situa en la més estricta actualitat, en un espai temporal entre allò que de Vicente denomina una "mala notícia" i una "notícia irreversible". La idea de base és que la civilització tal com la coneixem s'ha acabat. *Després de la fi del món* no és una exposició didàctica sobre el canvi climàtic. Tampoc és una mostra d'art contemporani sobre el concepte d'antropocè o un recull de solucions per a construir un món millor. En paraules del comissari de l'exposició, és un projecte sobre el trauma i l'empatia que busca provocar un canvi en la mentalitat social sobre el canvi climàtic. En un context en què les dades disponibles ja *no diuen res*, l'exposició es planteja accedir a aquest tema tan transcendent a través de les emocions.

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: arts i creació

- [8]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/espai-beta>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/raffiova>

[2] <http://www.cccb.org/es/participantes/ficha/jose-luis-de-vicente/11244>

[3] <http://bigbangdata.cccb.org/es/>

[4] <http://www.cccb.org/ca/exposicions/fitxa/-humans/129032>

[5] <http://www.cccb.org/ca/exposicions/fitxa/la-maquina-de-pensar/223672>

[6] <http://www.cccb.org/ca/exposicions/fitxa/despres-de-la-fi-del-mon/224747>

[7] <http://www.cccb.org/es/participantes/ficha/rosa-ferre/129034>

[8] <https://interaccio.diba.cat/node/7267>